

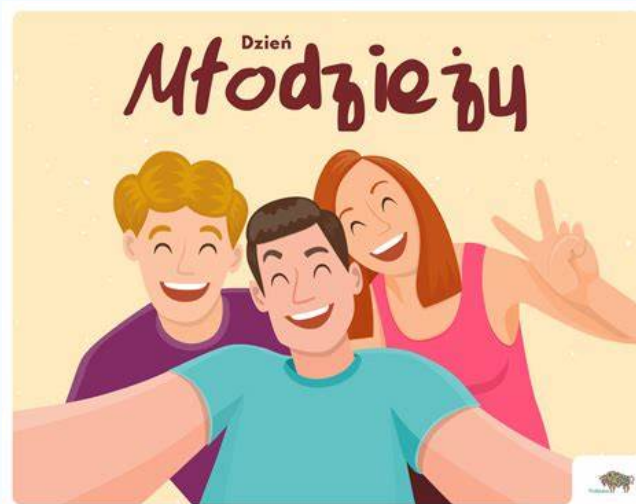
GAZETKA SZKOLNA

KROPECZKA

Numer 3 2022/2023

LISTOPAD 2022 r.

SZKOŁA PODSTAWOWA W GARDNIE

Europejski
Dzień Wiedzy o
Antybiotykach

WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

Uroczystość Wszystkich Świętych to przypadające na 1 listopada święto ku czci wszystkich chrześcijan, którzy według wierzeń dostąpili zbawienia i przebywają w niebie. Związane jest ono z wiarą w świętych obcowanie, więź między zbawionymi, a wiernymi na ziemi. Tego dnia porządkujemy groby na cmentarzach, zapalamy znicze, składamy kwiaty oraz wspominamy zmarłych krewnych, przyjaciół i znajomych. Jest to dzień ustawowo wolny od pracy.

Wszystkich Świętych – historia

Według historyków uroczystość Wszystkich Świętych sięga jeszcze czasów antycznych, kiedy to w wybranym dniu wspomniano wszystkich męczenników chrześcijańskich. Uważa się, że już w IV wieku wprowadzano takie wspomnienie w wielu Kościołach wschodnich prowincji Cesarstwa Rzymskiego. W średniowieczu uroczystość Wszystkich Świętych pierwotnie odbywała się 13 maja. Wówczas obchodzono laudację wszystkich męczenników chrześcijańskich, z całego świata, w pierwszą niedzielę po Zielonych Świątkach. Najpewniej w 741 roku papież Grzegorz III przeniósł jednak to święto na 1 listopada, natomiast w roku 835 papież Grzegorz IV zwrócił się do cesarza Ludwika Pobożnego, by ten obowiązkowymi uczynił obchody uroczystości 1 listopada w całym cesarstwie.

W 935 roku papież Jan XI zdecydował, iż 1 listopada będzie osobnym świętem ku czci Wszystkich Świętych. Od tamtej pory miało ono obowiązywać w całym Kościele. Co więcej, wprowadził także wigilię tego święta. W 1475 roku święto zostało ustanowione za obowiązkowe dla chrześcijan, o czym zdecydował papież Sykstus IV. Do uroczystości dołączył także oktawę obcho-

dów. Wigilia i oktawa zostały zniesione w roku 1955 przez papieża Piusa XII.

Ustanowienie dnia Wszystkich Świętych miało zastąpić pogańskie obrzędy, związane z wiarą w powrót zmarłych na ziemię. Z praktykowanych w średniowieczu obrzędów wyrosło później m.in. dobrze nam znane Halloween.

Wszystkich Świętych – zwyczaje

Dzień Wszystkich Świętych przypadający na 1 listopada jest jednym z najważniejszych świąt katolickich. To wyjątkowy okres zadumy i refleksji. Tego dnia miliony Polaków odwiedzają groby najbliższych, zapalając znicze i wspominają swoich krewnych i znajomych. W tym czasie pamiętamy również o tych, których groby na co dzień są zapomniane przez innych. Wspominamy jednocześnie wybitnych Polaków, którzy mieli niebagatelny wkład w rozwój kultury i dziedzictwa naszego kraju, a odeszli od nas niedawno lub też wiele lat wcześniej. Pamiętamy wówczas także o wybitnych pisarzach, sportowcach, aktorach, ale przede wszystkim o tych, którzy walczyli za ojczyznę.

Przygotowała: Ewa Kowalska z klasy V b

Dzień Zaduszny

Uroczystość Wszystkich Świętych i Dzień Zaduszny to nie to samo. Początkowo we Wszystkich Świętych oddawało się cześć męczennikom, którzy polegli w imię chrześcijaństwa, jednakże wraz z upływem czasu stało się świętem ku czci tych, którzy zostali zbawieni. Natomiast 2 listopada obchodzimy Dzień Zaduszny, czyli Wspomnienie Wszystkich Wiernych Zmarłych.

Dzień Zaduszny wywodzi się z praktyk pobożnościowych wczesnośredniowiecznych mnichów – nabożeństw odprawianych corocznie w różnych klasztorach za zmarłych współbraci. Już w początkach VII wieku Izydora z Sewilli zalecał odprawianie w klasztorach mszy za dusze zmarłych zakonników. Od IX wieku, podczas specjalnych nabożeństw w niektórych opactwach, zaczęto obejmować intencjami modlitewnymi wszystkich zmarłych chrześcijan, nie tylko zakonników.

W roku 998 Odylon, opat klasztoru benedyktyńskiego w Cluny, wyznaczył na 2 listopada dzień obowiązkowych modlitw za wszystkich wiernych zmarłych – we własnym opactwie oraz wszystkich klasztorach należących do kongregacji kluniackiej. Od benedyktynów kluniackich zwyczaj ten przejęły inne zakony, zwłaszcza cystersi oraz kartuzi. W XII wieku wprowadzili go w swoich klasztorach polscy cystersi, co odnotował kalendarz opactwa w Łądzie.

#Szkoła Pamięta

Nasi uczniowie zawsze włączają się do tej pięknej akcji. Wszyscy przynoszą do szkoły znicze. Wolontariusze przez cały tydzień zbierali je, by później rozstawić je na posprzątanym bezimiennych i opuszczonych grobach na Cmentarzach Komunalnych w Gryfinie i w Wełtyniu. Wolontariusze ze Szkolnego Klubu Wolontariatu posprzątali również pomnik w Chlebowie upamiętniający artylerzystów z 2 Łużyckiej Dywizji Artylerii Wojska Polskiego, która wspierała walki z Niemcami o wyzwolenie prawobrzeżnego Szczecina oraz Pomnik Matki Polki – Sybiraczki na Cmentarzu Komunalnym przy Krzyżu Golgoty Wschodu w Gryfinie.

Narodowe Święto Niepodległości – święto państwowe w Polsce obchodzone corocznie 11 listopada dla upamiętnienia odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918, po 123 latach zaborów (1795–1918). Święto zostało ustanowione ustawą z dnia 23 kwietnia 1937 r., zniesione ustawą Krajowej Rady Narodowej 22 lipca 1945 r., przywrócono je ustawą w okresie transformacji systemowej w roku 1989. Jest dniem wolnym od pracy.

Narodowe Święto Niepodległości – ciekawostki

- Tak naprawdę niepodległość Polski Rada Regencyjna ogłosiła nie 11 listopada, a 7 października 1918 roku.
- Świętowanie 11 listopada wybrano w II Rzeczypospolitej. 11 listopada 1918 roku Rada Regencyjna przekazała władzę zwierzchnią brygadierowi Józefowi Piłsudskiemu.
- 11 listopada 1918 zakończyła się I wojna światowa. Państwa Ententy i Cesarstwa Niemieckiego podpisały rozejm w wagonie stojącym w lesie pod Compiègne we Francji.
- Tego samego dnia rozpadła się Monarchia Austro-Węgierska.
- W Wielkopolsce natomiast 11 listopada 1918 r. wciąż panowała Rzesza Niemiecka. Dopiero w grudniu rozpoczęło się powstanie wielkopolskie, które okazało się być zwycięskie i region wrócił do Rzeczypospolitej. Powstanie wybuchło w czasie wizyty w Poznaniu Ignacego Paderewskiego, który płomiennie przemawiał do poznanianów 26 grudnia 1918 r. Następnego dnia wybuchło powstanie. Walki trwały kilka miesięcy i zakończyły się zwycięstwem 16 lutego 1919 r. To jest właśnie data odzyskania niepodległości przez Wielkopolskę.
- Najstarsza obecnie żyjąca Polka, superstulatka Tekla Juniewicz urodziła się 10 czerwca 1906 roku, czyli jeszcze w zaborze austro-węgierskim. Przyszła na świat w Krupsku (dzisiejsza Ukraina). W czasie ogłoszenia niepodległości miała 10 lat. Ogólnie w Polsce żyje jeszcze kilka tysięcy stulatków.
- Dopiero w dwa lata po historycznych wydarzeniach w pełni uhonorowano odzyskanie przez Polskę niepodległości. 14 listopada 1920 roku Józefowi Piłsudskiemu wręczono buławę marszałkowską. W tym roku minie sto lat od tamtego wydarzenia.
- Przez lata Święto Niepodległości było jedynie wojaskowe. Dopiero w 1937 ustanowiono 11 listopada świętem narodowym, upamiętnieniem odzyskania suwerenności, zakończenia I wojny światowej i uhonorowaniem postaci Józefa Piłsudskiego (który zmarł w 1935 roku).
- Żołnierze polskiego podziemia, ale też zwyczajni polscy obywatele mimo represji starali się świętować 11 listopada podczas II wojny światowej. M.in. przystrajali pomniki i pisali na murach (np. „Jeszcze Polska nie zginęła”).
- Przez pewien czas nie obchodziliśmy święta niepodległości. Od 1945 roku było Narodowe Święto Odrodzenia Polski w rocznicę Manifestu PKWN (22 lipca), a obchody 11 listopada zniesiono.
- Nie świętowało się 11 listopada w PRL, a wyjątkiem były czasy Solidarności (1980-81). Wtedy świadomość patriotyczna odrodziła się w całej Polsce.
- Oficjalnie przywrócono pamięć o tym dniu ustawą z 1989 roku. Odtąd 11 listopada obchodzimy dzień pod nazwą Narodowe Święto Niepodległości.
- To teraz ciekawostka nie o Święcie Niepodległości, a dniu 11 listopada jako takim. Tego dnia w 1293 roku, książe głogowski Henryk III porwał księcia legnickiego Henryka V Brzuchatego. Działo się to we Wrocławiu pod osłoną nocy. Brzuchaty został po pół roku niewoli zmuszony do oddania Henrykowi sześcioletniemu miast po lewej stronie Odry
- 11 listopada to dla Wielkopolan dzień Świętego Marcina. Z tej okazji zjadają duże ilości przepysznych rogali świętomarcińskich.

Przygotowała: Natalia Okoń z klasy VII a

W naszej szkole odbył się uroczysty apel z okazji Narodowego Święta.

Przygotowali go uczniowie klas czwartych pod opieką pań:
Kamili Mak i Anny Kramek-Szubert.

Przygotowały: Oliwia Szachniewicz i Nadia Dul z klasy V b

11 LISTOPADA W NASZYM PRZEDSZKOLU

Numer 3 2022/2023

14 listopada 2022 r. w naszym przedszkolu odbyła się uroczysta akademia upamiętniająca odzyskanie niepodległości przez Polskę. Żabki, Biedronki oraz Pszczółki bardzo pilnie przygotowywały się do tego dnia i były bardzo przejęte. Przedszkolaki już od najmłodszych lat uczą się patriotyzmu, przywiązania się do swojej ojczyzny. Podczas akademii dzieci zaśpiewały min. „My pierwsza brygada” oraz „Co to jest niepodległość”. Nie mogło również zabraknąć uroczystego odśpiewania hymnu państwowego „Mazurka Dąbrowskiego”, pamiętając przy tym oczywiście o zachowaniu należytej postawy.

Przygotowały: Oliwia Szachniewicz i Nadia Dul z klasy V b

W NASZYCH KLASACH PATRIOTYCZNIE

Numer 3 2022/2023

DZIEŃ POSTACI Z BAJEK

Bajki odgrywają ważną rolę w życiu każdego malucha. Bawią, rozwijają wyobraźnię, wzbogacają słownictwo. Wartościowe bajki wykształcają w dzieciach także odpowiednie postawy moralne. Niezwykle ważne jest, aby dziecko miało kontakt nie tylko z bajkami, które stanowią rozrywkę, ale również z takimi, z których płyną mądre przesłania.

Postacie z bajek są uwielbiane przez dzieci, często stają się także ich przyjaciółmi. Rozpoznają je zarówno najmłodszy, jak i dorośli, a niektóre stały się ikonami kultury. Bajkowi bohaterowie są także częstym tematem dziecięcych rozmów i zabaw.

Każde pokolenie ma swoich idoli z bajkowego świata, a niemal każdy maluch przeżywa okres fascynacji tymi postaciami. Nic więc dziwnego, że powstało specjalne święto, mające na celu uczczenie bajkowych bohaterów – Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek.

Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek jest także doskonałą okazją dla rodziców do spędzenia czasu ze swoim dzieckiem na wspólnym czytaniu lub oglądaniu ulubionej bajki (nie tylko dziecka, ale też rodzica).

Przygotował: Artur Rusinek z klasy V b

Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek obchodzimy 5 listopada.

Jest to również dzień urodzin Walta Disneya, najbardziej znanego twórcy bajek, który w latach 30. XX wieku założył w Hollywood The Walt Disney Company – wytwórnię produkującą filmy rysunkowe. To wtedy rozpoczął się dynamiczny rozwój filmów animowanych dla najmłodszych widzów

Produkowane przez wytwórnię bajki Disneya mają do dziś fanów zarówno wśród małych, jak i dużych widzów. Walt Disney stał się także patronem Międzynarodowego Dnia Postaci z Bajek

Święto ma na celu docenienie bajek i ich twórców, ale także zachęcenie dzieci do czytania – Międzynarodowy Dzień Postaci z bajek jest wspaniałą okazją, by rozwijać zainteresowania czytelnicze wśród najmłodszych.

EUROPEJSKI DZIEŃ WYNAŁAZCY

9 listopada obchodzony jest Europejski Dzień Wynalazcy. Data ta została wybrana dla uczczenia urodzin austriackiej wynalazczyni i aktorki Hedy Lamarr, która opracowała używany do dzisiaj system transmisji fal radiowych. Dzień Wynalazcy został ustanowiony przez berlińskiego wynalazcę i przemysłowca

Dzień Wynalazcy to święto, które z jednej strony ma upamiętnić Hedy Lamarr oraz innych wynalazców, jak Edison czy Tesla, ale też zachęcić ludzi do kreatywnego myślenia, realizowania własnych, nawet najbardziej nietypowych pomysłów. Jak wiadomo, wiele projektów początkowo wydaje się niewykonalnych, wręcz śmiesznych. Nie bez powodu organizatorzy wspomagają się słynnym cytatem Einsteina „Wszyscy wiedzą, że czegoś nie da się zrobić I wtedy pojawia się ten jeden, który nie wie, że się nie da, i on właśnie to coś robi.”

Święto jest też okazją do dyskusji na temat wynalazków oraz integracji wynalazców, instytucji naukowych, prawników patentowych i przedstawicieli firm. Organizatorzy zachęcają do wspierania obchodów święta choćby poprzez udział w konferencjach branżowych i naukowych czy nagłaśniania Dnia Wynalazcy w mediach. Prawda jest taka, że z wynalazków korzystamy wszyscy – warto więc dawać szansę wizjonerom.

Wybrane wynalazki:

- 6000 p.n.e. koło
- 4000 p.n.e. pismo
- 2000 p.n.e. piwo (Mezopotamia)
- 105 papier (Cai Lun, Chiny)
- 312 pierwsza stała droga o twardej nawierzchni – Via Appia łącząca Rzym z Kapuą.
- 724 zegar mechaniczny (Chiny)
- 1450 prasa drukarska z metalowymi czcionkami (Jan Gutenberg)
- 1540 sztuczna kończyna (Ambroise Paré)
- 1590 mikroskop (Zacharias Janssen)
- 1752 piorunochron (Benjamin Franklin)
- 1763 puzzle (John Spilsbury)
- 1807 parowiec pasażerski (Robert Fulton)
- 1835 rewolwer (Samuel Colt)
- 1853 lampa naftowa (Ignacy Łukasiewicz)
- 1871 tramwaj elektryczny (Werner Siemens)
- 1873 dynamit (Alfred Nobel)
- 1876 telefon (Alexander Graham Bell)
- 1879 żarówka (Thomas Alva Edison)
- 1885 samochód z silnikiem benzynowym (Carl Friedrich Benz)
- 1895 kino - kinematograf (August Lumiere i Ludwik Lumiere)
- 1896 radio (Guglielmo Marconi, Aleksander Popow i Nikola Tesla)
- 1941/1942 wykrywacz min (Józef Kosacki i Andrzej Garboś)
- 1968 myszka komputerowa (Douglas Engelbart)
- 1971 mikroprocesor (Marcian Hoff, Federico Faggin, Masatoshi Shima, Stan Mazor)
- 1996 opracowanie technologii klonowania zwierząt – owca Dolly, (Ian Wilmuta i Keith Campbell)

Przygotował: Robert Radziewicz z klasy V b

DZIEŃ JEŻA

10 listopada, w kalendarzu zapisany jest Międzynarodowy Dzień Jeża. To jak do tej pory mało znane święto, warto jednak sprawdzić, jaka idea mu przyświeca.

Specjalny dzień dla kolczastego ssaka ustanowiony został w trosce o jego ochronę.

Jeże, mimo że w Polsce znajdują się pod ochroną, narażone są na wiele cywilizacyjnych niebezpieczeństw. Warto zatroszczyć się o nie tylko na co dzień, ale i przed zimą, i zaciszu ogrodu zostawić dla nich pryzmę opadłych z drzew liści.

Jeże to bardzo pożyteczne i spokojne zwierzęta. Prowadzą naziemny i nocny tryb życia. Potrafią się wspinać i pływać. Żywią się ślimakami, dżdżownicami, jajami ptaków, małymi ssakami i płazami, ale głównie owadami.

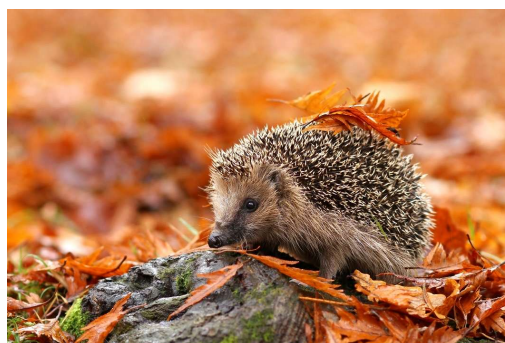
Są bardzo pożądane w każdym ogrodzie, bo w przeciwieństwie do spokrewnionych z jeżami ryjówkami czy kretami nie niszczą ogrodu, lecz sprzyjają człowiekowi choćby w walce ze ślimakami i uciążliwymi owadami.

Niestety, wiele z nich ginie pod kołami samochodów, pod kosiarzami, zostaje spalonych podczas porządków ogrodowych (np. palenia liści). Zagrożeniem są też dla nich psy, środki chemiczne, trutki oraz kataklizmy, jak powodzie czy pożary lasów.

Jeżom można pomagać jeżom? Zostawmy w ogrodzie trochę dzikiej przestrzeni, wystawmy miseczkę z karmą lub surowym mięsem. W ogródku warto zbudować domek dla jeża, w którym wygodnie spędzi on zimę. Jeśli zamierzamy palić liście i gałęzie, sprawdźmy najpierw czy nie przebywa tam akurat jeż. Uważnie kosmy trawę. Nie chlorujmy i nie odkażajmy chemikaliami wody. Także trucizny na szkodniki są dla jeża śmiertelne. Dużo jeży ginie przy drogach potraconych przez pędzące samochody. Ze względu na swoje małe rozmiary trudno je zauważyć, ale jeśli zwolnimy, z pewnością będzie o to zdecydowanie łatwiej. Gdy widzimy rannego jeża na poboczu zatrzymajmy auto i zabierzmy go do specjalisty.

Warto zachęcić jeże do zamieszkania w ogrodzie i zadbać dla niego o spokój i bezpieczeństwo przez okres jesienno-zimowy, kiedy to jeże są w stanie hibernacji.

Przygotowała: Laura Ferens z klasy V b

ŚWIATOWY DZIEŃ DOBROCI

Numer 3 2022/2023

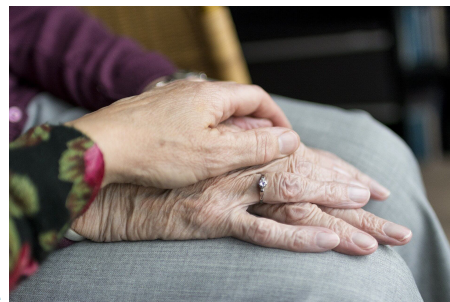
Co roku na całym świecie, w dniu 13 listopada, obchodzi się Światowy Dzień Dobroci. Święto celebrowane już od 23 lat. Zostało ono zainicjowane przez koalicję organizacji dobroczynnych World Kindness Move w 1998 roku. Dlaczego obchodzimy ten dzień? Czy warto być dobrym w sposób bezinteresowny? Jak wpływa to na samopoczucie i poczucie własnej wartości?

Co oznacza dobro? Co to właściwie znaczy być dobrym człowiekiem? 13 listopada na te pytania odpowiada sobie wielu ludzi. Szczególnie zadaje się je tym najmłodszym. **Dzieci z niesamowitą szczerością i otwartością potrafią zdefiniować wiele ważnych dla człowieka pojęć i każdego dnia przypominają dorosłym jak być dobrym człowiekiem.** W ramach obchodów Światowego Dnia Dobroci na całym świecie mają miejsce różnego rodzaju zbiórki żywności, wydarzenia charytatywne czy też organizowanie datków dla potrzebujących ludzi oraz bezdomnych zwierząt. Każdy stara się wówczas jak może dołożyć swoją cegiełkę do tych działań i zrobić jakiś dobry uczynek. Ludzie dokonują wielkich, ale także i drobnych gestów, które wyrażają ich dobro, życzliwość oraz wsparcie dla drugiego człowieka, który jest w potrzebie. W dzisiejszych czasach naprawdę warto budować i starannie pielęgnować serdeczne relacje międzyludzkie. Warto też zapomnieć o urazach i porzucić wszelkie uprzedzenia wobec drugiego człowieka i robić to nie tylko wtedy, kiedy jest światowy dzień dobroci, ale kierować się życzliwością i wybierać dobro przez całe życie.

Dzień dobroci dla samego siebie

Postaw siebie na pierwszym miejscu i zacznij działać w imię swojego dobra. Zrób dla siebie coś, co od dawna chciałeś zrobić i co sprawi, że poczujesz się szczęśliwy. Wyjedź na urlop, aby wypocząć, umów się na masaż, zapisz się na kurs tańca, o którym zawsze marzyłeś. Nie odkładaj na później rzeczy, które sprawiają, że czujesz się dobrze.

Podejmij próbę i przestań być dla siebie tak surowym. Czy czasem nie za wiele od siebie wymagasz? Czy dajesz sobie czas na odpoczynek, regenerację? Czy odpowiednio dbasz o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne? Czy dobrze się odżywasz? Czy robisz dla siebie coś dobrego i potrafisz zaspokoić swoje potrzeby? Jeśli nie, to życzymy Ci z całego serca, aby tegoroczny dzień dobroci stał się dla Ciebie impulsem do zmian w Twoim życiu! Tylko wówczas gdy w pełni pokochasz, zaakceptujesz i zatroszczysz się o samego siebie, to będziesz mógł dzielić się dobrocią i miłością z innymi.

Przygotowała: Alicja Dudek z klasy V b

ŚWIATOWY DZIEŃ UBOGICH

W Kościele katolickim obchodzony jest w XXXIII Niedzielę Zwykłą, wypada pomiędzy 13 a 19 listopada. Został ustanowiony w listopadzie 2016 roku przez papieża Franciszka w Liście Apostolskim *Misericordia et Misera*, napisanym na zakończenie Nadzwyczajnego Jubileuszowego Roku Miłosierdzia.

Po raz pierwszy obchodzono ten Dzień 19 listopada 2017 roku, pod hasłem „Nie miłujmy słowem, ale czynem”. W swoim przesłaniu na ten dzień Papież Franciszek podkreślał m.in., że "Ojcze nasz" to modlitwa ubogich. Organizowano w tym dniu uroczyste msze święte i liczne akcje pomocy (np. bezpłatne posiłki lub pomoc medyczną) dla osób bezdomnych itp., zarówno w Watykanie, jak i w innych krajach. W Indiach np. arcybiskup Bombaju, kardynał Oswald Gracias, uruchomił projekt *Actively Called to Serve (ACTS)*, który polegał na przekazaniu do każdej parafii torebek papierowych, aby parafianie mogli ofiarować żywność (produkty zbożowe, cukier itp) oraz przybory toaletowe dla ubogich. Zauważył, że "Nasz Pan dał nam uderzający przykład prostoty i ubóstwa w Jego własnym życiu. Nauczał swoich uczniów, aby cenili ubóstwo".

W niektórych miastach dzień ten był poprzedzony Tygodniem Ubogich, podczas którego prowadzono modlitwy w intencji osób potrzebujących i organizowano różne inicjatywy. W Krakowie ubodzy mogli np. skorzystać z usług kosmetyczki i fryzjera lub wziąć udział w warsztatach kulinarnych, teatralnych albo muzycznych. W Poznaniu zorganizowano m.in. pokazy filmowe oraz spotkania w ośrodkach dla osób ubogich lub bezdomnych, a w „Autobusie pomocy” potrzebujący mogli otrzymać ciepły posiłek, pomoc materialną, skorzystać z pomocy pielęgniarki itp. (autobus ma kursować przez całą zimę). Arcybiskup Vancouver, J. Michael Miller, zainicjował 4-dniową e-mailową kampanię modlitewną w intencji potrzebujących i zachęcał do rozmów z bezdomnymi, ofiarowania odzieży, pomocy w jadłodajniach i organizacjach charytatywnych, odwiedzania chorych i więźniów w zakładach karnych, pocieszenia pogrążonych w żałobie, oraz jałmużny.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TOLERANCJI

Święto obchodzone corocznie 16 listopada, ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją 51/95 z 12 grudnia 1995 roku z inicjatywy UNESCO.

Inicjatywa ta spowodowana była pogłębiającymi się zjawiskami nietolerancji, przemocy, nacjonalizmu, rasizmu i antysemityzmu, jakim towarzyszy marginalizacja i dyskryminacja mniejszości.

Data nie jest przypadkowa. 16 listopada 1995 roku państwa członkowskie UNESCO przyjęły Deklarację na Temat Zasad Tolerancji oraz Plan Działań po zakończeniu obchodów Roku, przy czym **Międzynarodowy Rok Tolerancji** (1995) został ustanowiony przez Zgromadzenie w 1993 (rezolucja 48/126) z inicjatywy Konferencji Generalnej UNESCO.

Jest to święto szacunku, akceptacji i uznania bogactwa różnorodności kultur na świecie. Działania na rzecz tolerancji w ramach obchodów skierowane zostały zarówno do placówek oświatowych jak i szerszego kręgu społeczeństwa.

W Deklaracji UNESCO, państwa członkowskie podkreślają nie tylko konieczność walki z nietolerancją i rasizmem, lecz również znaczenie różnorodności kulturowej.

Obchody Dnia Tolerancji mają na celu:

- znalezienie głębszych przyczyn nietolerancji,
 - zmobilizowanie opinii publicznej na rzecz tolerancji i informowania jej o niebezpieczeństwach związanych z objawami nietolerancji,
- wypracowanie praktycznych wskazówek dla rządów, naukowców i instytucji publicznych, w celu umożliwienia im znalezienia rozwiązań.

Przygotowała Oliwia Szachniewicz
klasy V b

W tym szczególnym dniu dzieci na całym świecie jednoczą się i podejmują wiele działań w imieniu swoich rówieśników – tych, których prawa często są łamane. To radosny dzień, ale z poważnym przesłaniem.

W tym roku obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka mają szczególny przekaz. Okazujemy wsparcie wszystkim dzieciom na świecie, których prawa nie są respektowane! **Przeciwdziałamy dyskryminacji** i głośno mówimy o tolerancji! Integrujemy się z naszymi kolegami z Ukrainy, którzy dołączyli do szkół i przedszkoli i razem z nami tworzą społeczność. Uczymy się o tym co nas różni, a co łączy. Różnorodność jest wspaniała!

Dodatkowo tegoroczne obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka zbiegają się terminem z wielkim świętem sportu – Mistrzostwami Świata w piłce nożnej. Zachęcamy do **wykorzystania aktywności sportowych** w planowaniu obchodów rocznicy uchwalenia Konwencji. Sport wspaniale łączy ludzi, a w walce o dobro dzieci na świecie jest tylko jedna drużyna – „**drużyna praw dziecka**”!

Przygotowała: Nadia Dul z klasy V b

- Prawo do życia, rozwoju, obywatelstwa i tożsamości
- Prawo do nauki
- Prawo do wyrażania swojego zdania
- Prawo do opieki zdrowotnej
- Prawo do wypoczynku i czasu wolnego

- Prawo do wychowania w rodzinie
- Prawo do swobodnego zrzeszania się, pokojowych zgromadzeń
- Prawo do wolności od tortur
- Prawo do ochrony przed wyzyskiem ekonomicznym
- Prawo do swobody wyznania

ŚWIATOWY DZIEŃ ŻYCZLIWOŚCI I POZDROWIEŃ

Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień jest obchodzony 21 listopada. Życzliwość najczęściej kojarzy się z byciem miłym, a także serdecznością i drobnymi gestami okazywanymi spontanicznie i dobrowolnie, wywołującymi pozytywne emocje. Idea święta wywodzi się ze Stanów Zjednoczonych. Jego oryginalna nazwa brzmi: *Hallo World Day* i symbolizuje główny cel, którym było pozdrawianie – mówienie *hallo* (cześć) do przynajmniej dziesięciu osób w ciągu dnia. Obecnie Dzień Życzliwości i Pozdrowień jest obchodzony w ponad 180 krajach. Tego dnia szczególną uwagę zwracamy na wzajemną życzliwość, aby uwrażliwić ludzi i wzbudzić pozytywne emocje.

Badania naukowe przeprowadzone na *Uniwersytecie w Oksfordzie* w 2016 r. wykazały, że bycie **dobrym dla innych powoduje poprawę naszego samopoczucia**. Inne badania wskazują, że **bycie dobrym czyni nas szczęśliwsiymi, co z kolei sprawia, że stajemy się lepsi**. Badacze Uniwersytetu Tohoku Gakuin wykazali, że szczęśliwi ludzie wzmacniają, podtrzymują i powielają ten stan przez swoją życzliwość. Bycie miłym napełnia nas życiem, co ma związek z pracą mózgu, który wydziela substancje wspierające zdrowy umysł i ciało, przez co może zmniejszyć skutki chorób i schorzeń o różnym nasileniu – zarówno psychicznym, jak i fizycznym. Przyjęcie życzliwej postawy w praktyce uwalnia endorfiny, które są naturalnym środkiem przeciwbólowym naszego organizmu. Jak twierdzą eksperci, okazywanie **życzliwości chroni nasze serca**, gdyż obniża ciśnienie krwi. Bycie dobrym tworzy stan określany mianem emocjonalnego ciepła, wyzwalanego przez *oksytocynę*, zwaną „hormonem miłości”. Z kolei naukowcy z University of California w Riverside oraz z University of British Columbia w Vancouver przeprowadzili badania, których wyniki wskazują, że **dzieci uprzejme i życzliwe nie tylko czują się szczęśliwsze, lecz także zyskują większą akceptację w grupie rówieśników**.

Listopad nie jest miesiącem ani ciepłym, ani słonecznym, ale w prosty sposób możemy uczynić go serdecznym!

uczynić go serdecznym!

Przygotowała: Dagmara z klasy V a

1. Jest Pani absolwentką szkoły w Gardnie. Jakie ma Pani wspomnienia z tamtych czasów?

Tak jestem absolwentem Szkoły Podstawowej w Gardnie. Szkołę ukończyłam w roku 1985. Minęło bardzo dużo czasu. Były to trudne czasy, jednak dla nas dzieci były to czasy beztrudności, miłego towarzystwa kolegów i koleżanek, spotkań ze wspaniałymi nauczycielami. Nie mam złych wspomnień z tamtych lat. Lubiłam uczęszczać do szkoły. Jestem osobą obojętną i skrupulatną.

2. Może pamięta Pani jakieś historie z tamtego okresu? Jeżeli tak, proszę się nimi z nami podzielić?

Zawsze rozpoczynanie nowego roku szkolnego przynosiło mi dużo frajdy. Zakupy nowych książek, zeszytów, materiałów służących do edukacji, nowe ubrania, buty itp. dawały mi dużo przyjemności. Czekano na spotkania z koleżankami i kolegami z innych miejscowości, aby porozmawiać jak minął okres wakacji czy ferii.

3. Wspomina Pani miło przyjaźnie ze szkolnych czasów. A może niektóre przetrwały do dzisiaj?

Przyjaźnie w tamtym okresie kwitły. Jedna z nich przetrwała do roku 2020. Jednak los tak sprawił, że tej osoby już nie ma z nami na tym świecie.

4. Jakie były Pani ulubione przedmioty?

Od młodych lat lubiłam ściśle przedmioty, głównie matematykę. Przez okres swojej edukacji trafiałam na bardzo dobrych wykładowców z tego przedmiotu.

5. Chodząc do Szkoły w Gardnie miała Pani zapewne jakieś plany, marzenia na przyszłość. Czy dotyczyły one obecnie wykonywanej pracy?

Raczej nie pamiętam, abym jako młoda osoba wiedziała co chcę robić w przyszłości. Wraz z upływem czasu uważam, że dobrze trafiłam w rodzaj aktualnie wykonywanej przeze mnie pracy.

6. Obejmując stanowisko kierownicze w Urzędzie Pracy w Gryfinie ma Pani odpowiednie wykształcenie, opowie nam Pani o swojej edukacji? Jakie szkoły Pani ukończyła?

Stanowisko kierownicze piastuję tu w Powiatowym Urzędzie Pracy przeszło dwadzieścia lat. Po szkole Podstawowej poszłam do Liceum Ogólnokształcącego w Gryfinie. Następnie ukończyłam Studium Ekonomiczne w Szczecinie o specjalności finanse i rachunkowość. Później ukończyłam studia wyższe na Uniwersytecie Szczecińskim - kierunek socjologia.

7. Czy lubi Pani swoją pracę? Proszę nam więcej o niej opowiedzieć?

Bardzo lubię wykonywać swoją pracę. Kieruję zgranym zespołem, praca zespołowa daje mi dużo satysfakcji. Główne obowiązki referatu, którym kieruję polegają na rejestracji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Przyznajemy i wypłacamy świadczenia przysługujące tym osobom. Wydajemy decyzje administracyjne i zaświadczenia. Naliczamy statystyki z działań naszego Urzędu.

8. Co lubi robić Pani po pracy? Jakie ma Pani zainteresowania?

Po pracy lubię aktywnie spędzać czas - jazda rowerem, nordic walking. Zainteresowania: film, książka, muzyka.

Historia

Niegdyś wróżby andrzejkowe miały charakter wyłącznie matrymonialny i przeznaczone były tylko dla niezamężnych dziewcząt (męskim odpowiednikiem andrzejek były katarzynki). Początkowo andrzejki traktowano bardzo poważnie, a wróżby odprawiano tylko indywidualnie, w odosobnieniu; w czasach późniejszych przybrały formę zbiorową, organizowaną w grupach rówieśniczych panien na wydaniu, zaś współcześnie przekształciły się w niezobowiązującą zabawę gromadzącą młodzież obojga płci.

Pochodzenie andrzejkowych wróżb matrymonialnych nie jest do końca znane – niektórzy autorzy wskazują na starożytną Grecję, podkreślając podobieństwo źródłosłowu imienia Andrzej (*Andreas*) i greckich słów *aner*, *andros* oznaczających męża, mężczyznę; inni odwołują się do kultu starogermańskiego boga Frejra, dawcy bogactw, bóstwa miłości i płodności.

Andrzejki w dawnej Polsce były jedną z ważniejszych dat w kalendarzu, a wróżby odprawiane w ten wyjątkowy wieczór traktowano z ogromną powagą. Wokół domów palono wielkie ogniska, które miały odpędzać złe duchy, a panny pod poduszką umieszczały męskie spodnie, aby wyśnić przyszłego męża bądź liczyły sztachety w płocie w nadziei na to, że dowiedzą się czegoś o przyszłym małżonku.

Lanie wosku

Tej tradycji raczej nie trzeba nikomu przypominać – chodzi o to, aby wylać na wodę gorący wosk, a następnie w jego kształcie doszukać się symboli i je zinterpretować. Pomocny może się tu okazać cień naszego woskowego tworu – rzucony na ścianę jest czytelny i pobudza wyobraźnię. Uwaga – wosk tradycyjnie lejemy przez dziurkę od klucza!

Wyścig butów

W andrzejkowy wieczór możemy też urządzić wyścig butów. Chodzi o to, żeby lewe buty uczestników ustawić rządkiem w kącie pokoju. Następnie powinniśmy przestawiać je tak, aby ostatni but „wskakiwał” na pierwsze miejsce i tak aż do momentu, kiedy któryś z butów dotknie progu. Osoba, która jest właścicielem tego buta będzie wedle wróżby tą, która pierwsza wyjdzie za mąż lub ożeni się.

Rzut trzewikiem

Inną popularną wróżbą wykorzystującą obuwie był rzut butem. Uczestnik zabawy odwracał się tyłem do drzwi, a następnie rzucał za głowę lewy trzewik. But, który upadł podeszwą do podłogi i był skierowany czubkiem ku drzwiom, zwiastował pannom i kawalerom rychłą zmianę stanu cywilnego. Tu mamy praktyczną radę – w celu uniknięcia szkód, konieczne zamieńcie ciężkie buty na kapcie.

Najdłuższa obierzyna

Do tej zabawy musimy przygotować tej samej wielkości jabłka, które następnie uczestnicy będą obierali. Komu uda się uzyskać najdłuższą obierkę, tego związek będzie miał najdłuższy staż. Zabawa może mieć ciąg dalszy – każdy uczestnik rzuca swoją obierzynę za siebie i w kształcie, w jaki się ona ułoży, może dopatrywać się litery, która będzie inicjałem jego przyszłej miłości. Karteczki pod poduszką Na małych karteczkach wypisujemy imiona (mogą to być najpopularniejsze imiona płci przeciwnej lub kolegów i koleżanek). Karteczki składamy, umieszczamy pod poduszką i zostawiamy na noc. Rano wyciągamy pierwszą lepszą karteczkę – imię na niej zapisane będzie imieniem naszego przyszłego ukochanego albo przyjaciela na całe życie.

Przygotowała: Maja Świrbut z klasy VIII a

CIEKAWOSTKI O JĘZYKU UKRAIŃSKIM

Podstawowe zasady wymowy

Ukraińską cyrylicę czyta się następująco:

- а, jak polskie a
- б, jak polskie b
- в, jak polskie w
- г, jak polskie h (dźwięczne)
- ґ, jak polskie g
- д, jak polskie df
- е, jak polskie e
- є, jak polskie ie, je
- ж, jak polskie ż
- з, , jak polskie z
- и, jak polskie y
- і, jak polskie i
- ї, jak polskie ji
- й, jak polskie j
- к, jak polskie k
- л, jak polskie ł (przedniojęzykowe) lub l
- м, jak polskie m
- н, jak polskie n
- о, jak polskie o
- п, jak polskie p
- р, jak polskie r
- с, jak polskie s
- т, jak polskie t
- у, jak polskie u
- ф, jak polskie f
- х, jak polskie ch (bezdźwięczne)
- ц, jak polskie c
- ч, jak polskie cz
- ш, jak polskie sz
- щ, jak polskie szcz
- ю, jak polskie iu, ju
- я, jak polskie ia, ja

Język ukraiński ciekawostki

Jedną z ciekawostek jest fakt, że najpopularniejszą literą jest „П”. To od tego znaku zaczyna się największa liczba słów. Natomiast najmniej używaną literą jest „Ф”. Kolejną ciekawostką jest to, że język ten został uznany za jeden z najbardziej melodyjnych na świecie (zaraz po włoskim). Co więcej, jest on bogaty w synonimy. Dla przykładu słowo „horyzont” ma ich aż 12. Rekordową ilość ma czasownik „pobić”, który można zastąpić 45 innymi wyrazami. Warto również wspomnieć, że w ukraińskim pojawia się olbrzymia ilość zdrobnień. Nawet słowo „wrogowie” ma swoją zdrobniałą formę.

Tą czy tę?

Która z tych form jest poprawna?

Tą czy tę?

Wskazówka ułatwiająca zapamiętanie!

Jednym ze sposobów na poprawne używanie omawianego **zaimka** może być zasada dostosowania końcówki do rzeczownika: *tę skakankę, tę kobietę, tę filiżankę.*

Uwaga!

Pamiętajcie, żeby patrzeć tylko na rzeczownik, nigdy na przymiotnik, żeby się nie pomylić: *tę ciekawą książkę, tę niebieską sukienkę, tę porcelanową filiżankę.*

REDAKCJA GAZETKI SZKOLNEJ

„KROPECZKA”

rok szkolny 2022/2023

MAJA ŚWIRBUT - *redaktor naczelny*

Aleksandra Kowalewska

Dagmara Baczewska

Dorota Nowak

Natalia Okoń

Oliwia Szachniewicz

Laura Ferens

Nadia Dul

Alicja Dudek

Ewa Kowalska

Veronika Bozhenko

Robert Radziewicz

Artur Rusinek

Opieka: Agnieszka Drabik